

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі активних бойових дій і терористичних атак респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та пом'якшили свої негативні очікування щодо перспектив розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні очікування послабилися. Очікування щодо девальвації національної валюти залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 23.1%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 32.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 57.1% респондентів очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 42.9%), у цілому по Україні – 62.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії (відзначили всі респонденти області), курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікує 92.3% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **погіршення фінансово-економічного стану підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 42.9%). У цілому по Україні – «мінус» 11.5% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому ринку:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%). Водночас очікується скорочення обсягів реалізації продукції **на зовнішньому ринку:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 14.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.3% та «мінус» 6.3% відповідно;
- **збільшення обсягу інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по 7.1% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 38.5% та «мінус» 7.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 26.9% та «мінус» 16.6% відповідно (таблиця);
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.1%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 20.1%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 100.0% (як у попередньому кварталі). Водночас пом'якшились очікування щодо **зростання цін на товари/послуги, що продають підприємства:** баланс відповідей – 28.6% (у III кварталі 2022 року – 50.0%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину і матеріали, курс гривні до іноземних валют, вартість трудових ресурсів та ціни на світових ринках (вплив чинника значно посилюється) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 46.2% і 64.3% відповідно (у попередньому кварталі – 64.3% і 35.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також ціни на енергоносії (графік 5).

Респонденти очікують, що **зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом **послабиться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (50.0% опитаних), надають перевагу запозиченням виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали менш жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави, занадто складна процедура оформлення документів та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (вплив чинника посилюється) – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

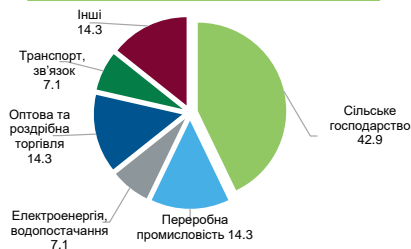
Усі респонденти області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках,** у цілому по Україні – 94.2%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

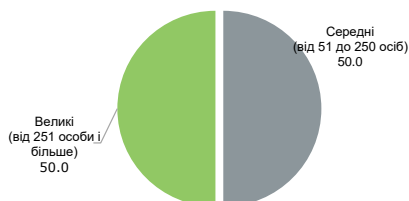
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 7.1% (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан підприємств як поганий – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 20.0%);
- **підприємства області мають залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту:** баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – 21.4%).

Паспорт вибірки^{1,2}

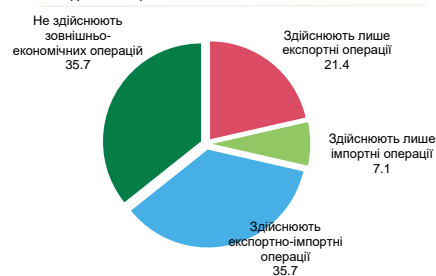
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

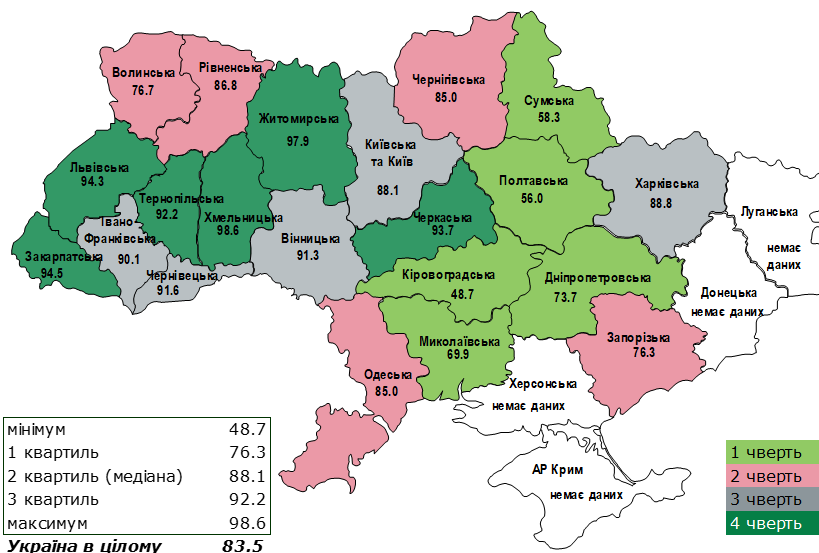

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 жовтня – 28 листопада 2022 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

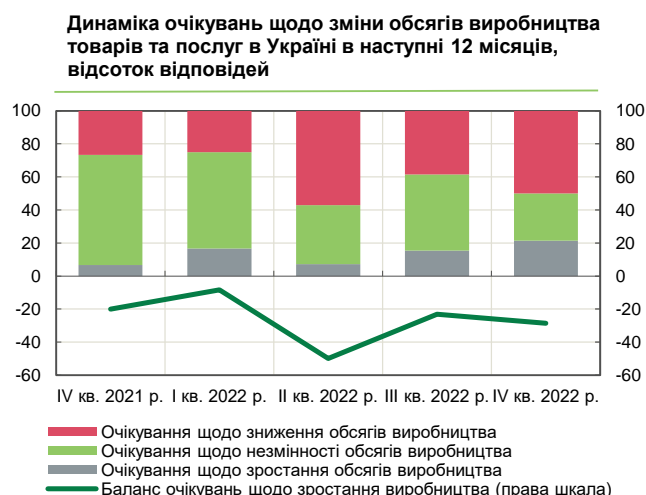
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	7.1	0.0	-21.4	-42.9	-14.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.3	-16.7	-23.1	-14.3	7.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-9.1	-57.1	-38.5	7.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	26.7	10.0	-69.2	-7.1	7.1
кількості працівників	-20.0	0.0	-21.4	-7.1	-14.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

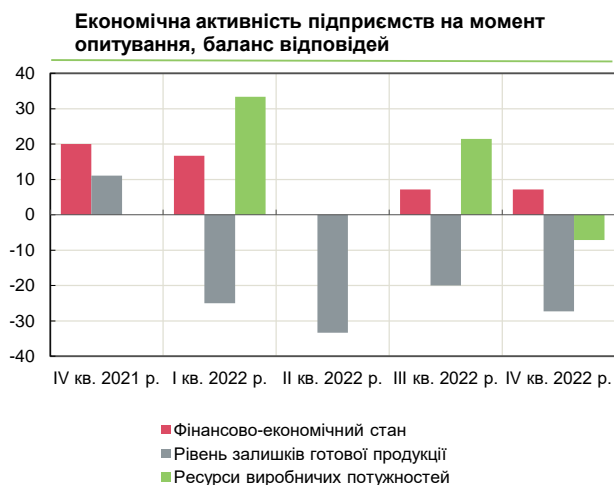
Графік 1

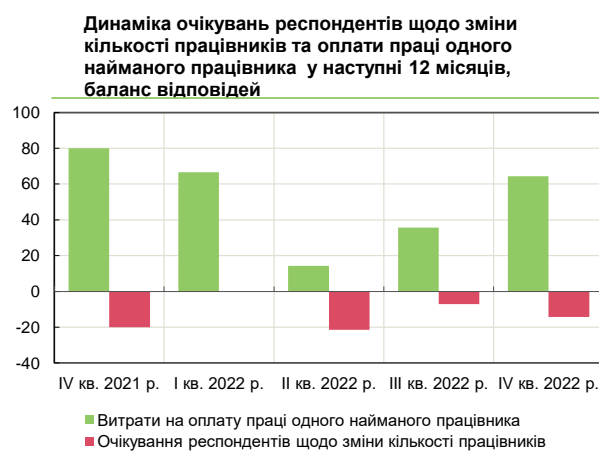
Графік 2

Графік 3

Графік 4

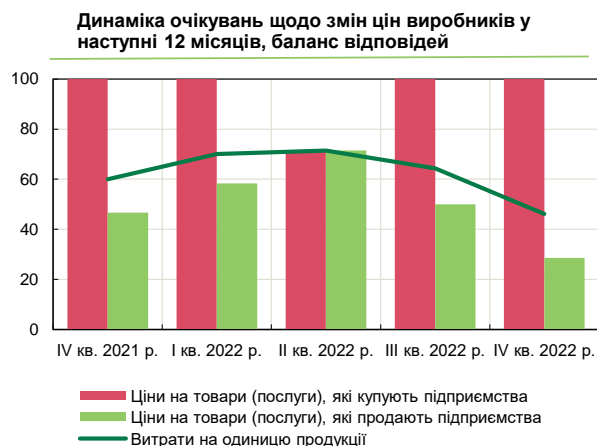

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

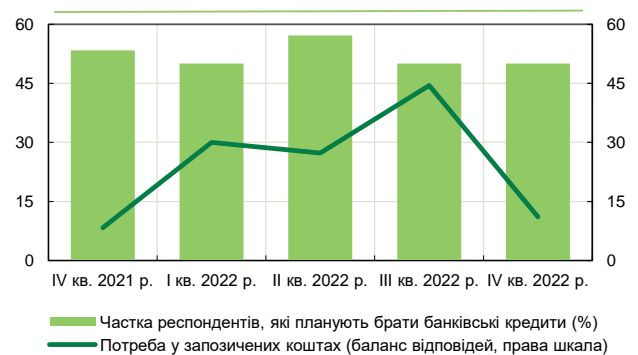
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

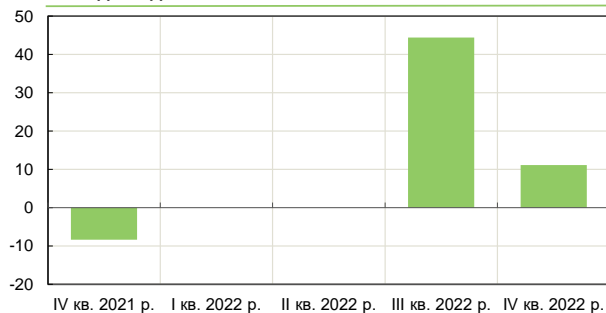
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

